

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет іноземної філології
Кафедра англійської мови

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри англійської мови

 Алла МАРЧИШИНА

29 серпня 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА З ДИСЦИПЛІНИ
ВИРОБНИЧА ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА
з другої іноземної мови

для підготовки фахівців	<i>першого (бакалаврського) рівня вищої освіти</i>
за освітньо-професійною програмою	Середня освіта (Англійська мова і зарубіжна література)
Спеціальності	014 Середня освіта (Мова і література (англійська))
галузі знань	01 Освіта / Педагогіка

2023 -2024 навчальний рік

Розробники програми:

Тетяна Сторчова, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри
англійської мови

Тетяна Боднарчук, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри
німецької мови

Наталя Стахнюк, кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри
слов'янських мов і загального мовознавства

Протокол № 11 від «29» серпня 2023 р.

Завідувач кафедри англійської мови Анна МАРЧИШИНА

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньо-професійної програми Ольга ШАПОВАЛ

ЗМІСТ

1. Вступ.
2. Мета і завдання практики.
3. Бази практики.
4. Перелік визначених компетентностей та програмних результатів навчання.
5. Академічна характеристика практики.
6. Організація проведення практики.
7. Зміст практики.
8. Звітна документація практики.
9. Критерії оцінювання результатів практики.
10. Порядок підведення підсумків практики.
11. Рекомендована література.
12. Додатки.

1. ВСТУП

Виробнича педагогічна практика є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 01 Освіта / Педагогіка спеціальності 014 Середня освіта (Мова і література (англійська) за освітньо-професійною програмою «Середня освіта (Англійська мова і зарубіжна література)» і сприяє ознайомленню студентів з особливостями роботи вчителя німецької / польської мови та зарубіжної літератури закладу загальної середньої освіти, формуванню в майбутніх учителів професійно-педагогічних умінь навчально-виховної роботи у закладах загальної середньої освіти. В процесі практики здобувачам вищої освіти надається можливість спостерігати за індивідуальним стилем педагогічної діяльності досвідчених учителів, ознайомитися та апробувати на практиці нові методи та прийоми роботи в школі.

Виробнича педагогічна практика систематизує та поглиблює знання здобувачів вищої освіти про методику викладання англійської / польської мови та зарубіжної літератури в школі, сприяє формуванню індивідуального стилю навчання, об'єктивної оцінки своїх можливостей, умінь застосовувати різноманітні методи та прийоми навчання, сучасні педагогічні технології, а також спонукає практикантів до подальшої активності та самостійності в набутті професійних, перцептивних, проектувальних, адаптивних, організаційних та пізнавальних умінь.

Програму виробничої педагогічної практики здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти розроблено відповідно до навчальних планів підготовки бакалавра галузі знань 01 Освіта / Педагогіка 014 Середня освіта (Мова і література (англійська) за освітньо-професійною програмою «Середня освіта (Англійська мова і зарубіжна література)», Методичних рекомендацій до складання програм практики студентів вищих навчальних закладів України (лист Міносвіти України № 3.1-5/97 від 14 лютого 1996 р.), Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України № 93 від 08 квітня 1993 р. (зі змінами, внесеними Міносвіти № 351 (0351281-94) від 20 грудня 1994 р.), Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка, затвердженого вченою радою (протокол №6 від 30 травня 2017 р.), Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (нова редакція) (затверджене вченою радою ун-ту 31.08.2021 р., протокол № 111-ОД), Положення про організацію освітнього процесу в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка, затвердженого вченою радою (протокол №7 від 30 серпня 2018 р.) та інших нормативно-правових актів у галузі освіти.

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Метою виробничої педагогічної практики є методична підготовка студентів до виконання обов'язків учителя німецької / польської мови та зарубіжної літератури; формування професійно-особистісних якостей, узагальнення та систематизація професійних знань та навичок, розвиток уміння застосовувати набуті знання в умовах реального процесу навчання у школі, а також вивчення та апробація інноваційних методів та прийомів викладання у закладі загальної середньої освіти.

Завдання практики:

1. вивчення сучасного стану організації навчально-виховної роботи у різних типах закладів загальної середньої освіти;
2. вивчення передового практичного досвіду роботи педагогічних працівників баз практики;
3. поглиблення та закріплення теоретичних знань, навичок та вмінь, набутих в університеті та їх використання в педагогічній діяльності;
4. формування та розвиток у майбутніх учителів педагогічних умінь та навичок, розвиток професійної культури;
5. формування навичок самостійного проведення навчально-виховної роботи з учнями, враховуючи їх вікові та індивідуальні особливості;
6. проведення комунікативно спрямованих уроків із використанням сучасних методів та прийомів активізації діяльності учнів;
7. оволодіння методикою розробки навчально-методичних матеріалів, які використовуються на уроках німецької / польської мови та зарубіжної літератури у закладах загальної середньої освіти;
8. стимулювання інтересу до науково-дослідницької роботи в галузі психології, педагогіки та методики, впровадження найбільш ефективних методів навчання та виховання в процесі навчання німецької / польської мови та зарубіжної літератури;
9. формування творчого мислення, індивідуального стилю професійної діяльності.

3. БАЗИ ПРАКТИКИ

Базою виробничої педагогічної практики є заклади загальної середньої освіти м. Кам'янця-Подільського, які володіють достатньою методичною базою для того, щоб забезпечити якісну підготовку фахівців за профілем, і таким чином відповідають програмним вимогам практики.

Для здійснення безпосереднього науково-методичного керівництва та консультування для кожного студента призначається досвідчені викладачі відповідних кафедр університету.

4. ПЕРЕЛІК ВИЗНАЧЕНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Загальні компетентності:

- Знання і розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
- Здатність працювати в команді.
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях.
- Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- Здатність використовувати знання іноземної мови в освітній діяльності.
- Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

Фахові компетентності:

- Здатність формувати в учнів предметні компетентності.
- Здатність застосовувати сучасні методи й освітні технології навчання.
- Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів з іноземної мови та зарубіжної літератури.
- Здатність аналізувати особливості сприйняття й засвоєння учнями навчальної інформації з метою прогнозу ефективності та корекції навчально-виховного процесу.
- Здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та історії іноземної мови, теорії та історії зарубіжної літератури в загальноосвітніх навчальних закладах, практиці навчання іноземної мови й зарубіжної літератури.
- Здатність реалізовувати ефективні підходи (особистісно-орієнтований, діяльнісний, компетентнісний) до викладання іноземної мови та зарубіжної літератури на підставі передового вітчизняного й міжнародного досвіду.
- Здатність використовувати когнітивно-дискурсивні вміння, спрямовані на сприйняття й породження зв'язних монологічних і діалогічних текстів в усній та письмовій формах (іноземною та державною мовами), володіти методикою розвитку зв'язного мовлення учнів у процесі говоріння й підготовки творчих робіт.
- Здатність доцільно використовувати й створювати сучасне навчально-методичне забезпечення (обладнання) для проведення занять.
- Здатність до критичного аналізу, діагностики й корекції власної педагогічної діяльності, оцінки педагогічного досвіду (вітчизняного, закордонного) у галузі викладання іноземних мов і зарубіжної літератури з метою професійної саморегуляції й свідомого вибору шляхів вирішення проблем у навчально-виховному процесі.

- Здатність створювати рівноправний і психологічно позитивний клімат для навчання, організовувати ефективну комунікацію між учасниками освітнього процесу (учні, батьки та ін.).

Програмні результати навчання:

- Знає сучасні філологічні й дидактичні засади навчання іноземної мови та зарубіжної літератури.
- Знає державний стандарт загальної середньої освіти, навчальні програми з іноземної мови та зарубіжної літератури для ЗНЗ та практичні шляхи їхньої реалізації в різних видах урочної та позаурочної діяльності.
- Має творчо-критичне мислення, творчо використовує різні теорії й досвід (вітчизняний, закордонний) у процесі вирішення соціальних і професійних завдань.
- Ефективно спілкується в науково-навчальній, соціально-культурній та офіційно-ділових сферах; виступає перед аудиторією, бере участь у дискусіях, обстоює власну думку (позицію), дотримується культури поведінки й мовленнєвого спілкування.

5. АКАДЕМІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРАКТИКИ

Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта (Мова та література (англійська))
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Рік навчання	Четвертий
Семестр	Восьмий
Терміни практики	4 тижня
Кількість годин	180
Кількість кредитів	6
Вид підсумкового контролю	диференційований залік

*У разі обрання Блоку 1 «Німецька мова» здобувач ВО виконує завдання практики з німецької мови

** У разі обрання Блоку 2 «Польська мова» здобувач ВО виконує завдання практики з польської мови

6. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ.

Виробнича педагогічна практика здобувачів організовується на підставі наказу ректора. Безпосереднє керівництво виробничою педагогічною практикою здобувачів здійснюють керівники практики – НПП відповідних кафедр університету.

Перед початком практики проводиться настановна конференція, на якій здобувачам роз'яснюються завдання і зміст практики, а також порядок її проходження.

Під час практики здобувачі організовують свою діяльність відповідно до вимог Статуту школи, дотримуються Правил внутрішнього розпорядку школи, виконують розпорядження адміністрації школи й керівників практики. Беруть участь у позакласній, методичній та інших видах роботи школи.

Для виконання програми практики, реалізації її завдань та проведення окремих видів навчально-виховної роботи з учнями здобувачі закріплюються за певними класами та вчителями. Щоденне навантаження студента становить 6-8 годин робочого часу.

Режим роботи практикантів визначається керівниками практики. Усі практиканти повинні приходити в школу не пізніше, як за 15 хвилин до початку занять у своєму класі, час перебування в школі визначається змістом та планом проведення практики.

У разі порушення поставлених вимог студент-практикант усувається від проходження практики. Студент, робота якого визнана незадовільною, вважається таким, що не виконав навчальний план семестру. Практика завершується підсумковою конференцією, на якій підводяться підсумки, оцінюються результати роботи.

ОБОВ'ЯЗКИ КЕРІВНИКІВ ПРАКТИКИ ТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Керівник практики здобувача вищої освіти від фахової кафедри:

- контролює кількість здобувачів вищої освіти, які проходитимуть практику;
- до початку практики проводить із здобувачами вищої освіти інструктажі з безпеки життєдіяльності та охорони праці;
- бере участь у розподілі здобувачів вищої освіти за місцями практики;
- бере участь у настановних інструктивних нарадах та підсумкових конференціях з питань організації практики;
- контролює своєчасне прибуття здобувачів вищої освіти до місць практики;
- контролює виконання програми практики та дотримання термінів її проведення;
- контролює забезпечення необхідних умов праці, організації побуту здобувачів та проведення з ними обов'язкових інструктажів з охорони праці та техніки безпеки;

- надає методичну допомогу здобувачам під час проходження практики, перевіряє робочу документацію;
- надає консультації, методичну допомогу здобувачам при підготовці до проведення занять, відвідує, оцінює та аналізує їх;
- проводить консультації з опрацювання зібраного матеріалу та його використання для звіту про практику;
- інформує здобувачів про порядок подання звітів про практику та їх захисту;
- перевіряє звітну документацію здобувачів вищої освіти, оцінює результати проходження практики;
- приймає звіти з практики (у складі комісії);
- готує звіт про проведення навчальної ознайомлювальної педагогічної практики.

Керівник практики від бази практики

(здійснює загальне керівництво практикою, несе особисту відповідальність за проведення практики):

- розподіляє здобувачів за робочими місцями відповідно до графіку проходження практики, забезпечує ефективність її проходження;
- забезпечує проведення інструктажу з охорони праці, протипожежної безпеки на підприємстві та на робочому місці під час виконання певних видів робіт;
- ознайомлює здобувачів із організацією робіт на робочому місці;
- забезпечує виконання графіків проходження практики в структурних підрозділах підприємства, організації, установи;
- забезпечує і контролює дотримання здобувачами-практикантами правил внутрішнього розпорядку бази практики;
- створює необхідні умови для оволодіння здобувачами-практикантами сучасними технологіями та методами організації праці, сприяє підбору матеріалу для виконання дослідницької роботи;
- оцінює якість проходження практики здобувачами вищої освіти, складає на них характеристику з відображенням виконання програми практики.

Обов'язки здобувачів вищої освіти під час проходження практики:

- до початку практики пройти в Університеті інструктаж з охорони праці;
- до початку практики одержати від керівника практики від факультету направлення, методичні матеріали (методичні вказівки, програму, щоденник) та консультації щодо оформлення необхідних документів;
- своєчасно прибути на базу практики;
- якісно та у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики;
- вивчити та суворо дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії та внутрішнього розпорядку;
- відповідати за виконану роботу та її результати;

- вести щоденник практики;
- своєчасно виконати програму практики, подати звіт та захистити його у визначені терміни.

ПРАВИЛА ТЕХНІКИ БЕЗПЕКИ

Вчитель з метою дотримання вимог охорони праці повинен:

- знати і належним чином виконувати свої посадові обов'язки, інструкції з охорони праці, охорони життя і здоров'я учнів;
- забезпечувати режим дотримання норм і правил з охорони праці під час організації навчання учнів;
- мати чітке уявлення про небезпечні і шкідливі фактори, пов'язані з виконанням робіт і знати основні способи захисту від їх впливу;
- пройти вступний інструктаж і первинний інструктаж на робочому місці;
- керуватися в роботі правилами внутрішнього трудового розпорядку навчального закладу;
- дотримуватися режиму праці та відпочинку, який визначається графіком роботи;
- дбати про особисту безпеку і особисте здоров'я, а також про безпеку учнів у процесі виконання роботи або під час знаходження на території навчального закладу;
- дотримуватися правил особистої гігієни;
- при пересуванні по території і в приміщеннях користуватися тільки встановленими проходами;
- знати вимоги електро- і пожежобезпеки і вміти користуватися засобами пожежогасіння;
- вміти надавати домедичну допомогу потерпілому;
- виконувати режими праці та відпочинку, встановлені в закладі вищої освіти;
- оперативно повідомляти про всі несправності обладнання, виявлені в процесі роботи, про ситуацію, що загрожує життю і здоров'ю людей, про кожен нещасний випадок або про погіршення свого здоров'я;
- знати номери телефонів виклику екстрених служб (пожежної охорони, швидкої медичної допомоги і т. д.).

Під час виконання посадових обов'язків вчителем німецької/польської мови можуть мати місце наступні шкідливі та безпечні фактори:

- недостатнє освітлення робочої зони;
- зорове стомлення при тривалій роботі з документами, зошитами;
- ураження електричним струмом при дотику до струмоведучих частин електрообладнання та електроприладів з порушеною ізоляцією;
- опіки при роботі з нагрівальними приладами;
- підвищена психоемоційна напруга;

- значне голосове навантаження;
- статичне навантаження при незначному загальному м'язовому руховому навантаженні;
- пожежонебезпека;
- висока щільність епідемічних контактів;
- травми і падіння.

Вчитель повинен забезпечити умови для проведення занять у навчальному кабінеті і несе особисту відповідальність за порушення правил безпеки, вимог охорони праці і санітарно-гігієнічних правил. Педагог зобов'язаний дотримуватися протипожежного режиму в освітній установі, правил пожежної безпеки, знати місця розташування первинних засобів пожежогасіння, а також порядок дій при виникненні пожежі або іншої НС, напрямок евакуації, вміти користуватися первинними засобами пожежогасіння.

У навчальному кабінеті з іноземної мови не допускається знаходження та використання легкозаймистих пожежонебезпечних предметів чи речовин, а також забороняється використання джерел відкритого вогню, обігрівачів, електричних чайників, кип'ятильників, несертифікованих подовжувачів та саморобних пристроїв.

Не допускається виконувати роботу, перебуваючи у стані алкогольного сп'яніння або у стані, викликаному вживанням наркотичних речовин, психотропних, токсичних або інших одурманюючих речовин, а також розпивати спиртні напої, вживати наркотичні засоби, психотропні, токсичні чи інші одурманюючі речовини на робочому місці або на території навчального закладу.

Педагогічний працівник повинен пройти навчання і мати навички надання першої домедичної допомоги постраждалим.

При роботі необхідно дотримуватися наступних заходів безпеки від ураження електричним струмом:

- не торкатися до відкритих і неогороджених струмоведучих частин електроприладів, комп'ютерного обладнання та оргтехніки, до оголених або з пошкодженою ізоляцією проводів;
- не включати в електромережу і не відключати прилади мокрими і вологими руками;
- дотримуватися послідовності включення і виключення приладів, не порушувати технологічні процеси;
- не залишати включені в електромережу прилади без нагляду, включаючи ТЗН, персональний комп'ютер та іншу оргтехніку;
- не пересувати включені в електричну мережу прилади, включаючи ТЗН, персональний комп'ютер та іншу оргтехніку;
- не складати на електроприлади папір, речі та інші предмети;
- не проводити вимикання пристроїв ривком за шнур живлення;
- не намагатися виконати ремонт включеного в мережу електрообладнання;

- не згинати і не затискувати електричні з'єднувальні кабелі, дроти (шнури).

Дотримання правил поведінки в аварійних ситуаціях

Не допускається приступати до виконання роботи у разі поганого самопочуття або раптової хвороби.

У разі отримання травми вчитель іноземної мови зобов'язаний припинити роботу, покликати на допомогу, скористатися аптечкою першої допомоги і звернутися до медичного пункту. При отриманні травми іншим працівником необхідно надати йому першу домедичну допомогу. За необхідності, викликати швидку медичну допомогу за телефоном 103 і повідомити про факт травмування. Забезпечити до початку розслідування збереження обстановки на місці події, а якщо це неможливо (існує загроза життю і здоров'ю оточуючих) – фіксування обстановки шляхом складання схеми, протоколу, фотографування або іншим методом.

У разі появи задимлення або загоряння негайно припинити роботу, відключити у щитку відповідне електрообладнання, евакуювати дітей з кабінету до безпечного місця, сповістити голосом про пожежу і вручну задіяти автоматичну пожежну сигналізацію (АПС), викликати пожежну охорону за телефоном 101, повідомити про це адміністрацію навчального закладу. При відсутності явної загрози життю вжити заходів до ліквідації пожежі за допомогою первинних засобів пожежогасіння.

При використанні вогнегасників не можна направляти в бік людей струмінь вуглекислоти і порошку. При користуванні вуглекислотним вогнегасником, щоб уникнути обмороження не братися рукою за розтруб вогнегасника. При загорянні електроустаткування для його гасіння слід застосовувати тільки вуглекислотні або порошкові вогнегасники.

У разі загрози або виникнення осередку небезпечного впливу техногенного характеру, слід керуватися відповідними інструкціями про порядок дій та Планом евакуації.

7. ЗМІСТ ПРАКТИКИ з німецької мови

На організаційному етапі виробничої педагогічної практики здобувач вищої освіти здійснює таку діяльність:

1. Участь у настановчій конференції здобувачів освітнього ступеня «бакалавр» факультету іноземної філології; одержання направлень для проходження практики, настанов щодо її проходження, ознайомлення з закладом загальної середньої освіти та класами, у яких виконуватимуться обов'язки вчителя німецької мови.
2. Заповнення анкети «Очікування від практики» („Erwartungen an mein Schulpraktikum“).
3. Ознайомлення з діяльністю бази практики, специфікою організації освітнього процесу у закладі загальної середньої освіти, нормативними документами, які регламентують його роботу (класний журнал, розклад уроків, календарно-тематичний план учителя німецької мови тощо).
4. Узгодження з керівником практики від кафедри розкладу консультацій.

На основному етапі виробничої педагогічної практики здобувач вищої освіти здійснює таку діяльність:

1. Спостереження та аналіз основних форм організації освітнього процесу у закладах загальної середньої освіти (уроки німецької мови та позакласні заходи).
2. Проведення уроків німецької мови відповідно до розкладу (не менше 4-х уроків).
3. Проведення позакласного заходу з німецької мови.
4. Самоаналіз результатів педагогічної діяльності під час проходження практики та їх фіксація у запропонованій анкеті (Reflexionsbogen zum Schulpraktikum).
5. Виготовлення роздаткового матеріалу та унаочнення. Розробка тестів або завдань до уроків німецької мови із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій.

На підсумковому етапі виробничої педагогічної практики здобувач вищої освіти виконує таку роботу:

1. Оформлення та подання керівникам практики на перевірку звітної документації.
2. Захист виробничої педагогічної практики.
3. Участь у підсумковій конференції з виробничої педагогічної практики.

Керівник практики встановлює дні консультацій на кафедрі для попередньої перевірки конспектів здобувачів-практикантів. Присутність на звітній конференції є обов'язковою, бажано надавати фото- та відеоматеріали як додаток до звітної документації.

Рекомендована література

1. Крецька Ю. А. Методичні рекомендації щодо організації процесу адаптації майбутніх учителів іноземної мови до професійної діяльності засобами діяльності профільюючих кафедр. Кам'янець-Подільський : ПП Буйницький О.А., 2014. 76 с.
2. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах у структурно-логічних схемах і таблицях : навчальний посібник / укл. С. Ю. Ніколаєва, С. В. Гапонова та ін. К.: Ленвіт, 2004. 208 с.
3. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика : підручник для студентів класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. та ін. / за загальн. ред. С. Ю. Ніколаєвої. К. : Ленвіт, 2013. 590 с.
4. Методика формування міжкультурної іншомовної комунікативної компетенції : Курс лекцій: [навч.-метод. посібник для студ. мовних спец. осв.-кваліф. рівня «магістр»] / О. Б. Бігич, Н. Ф. Бориско, Г. Е. Борецька та ін. / за ред. С. Ю. Ніколаєвої. К.: Ленвіт, 2011. 334 с.
5. Педагогічна практика в системі професійної підготовки вчителя німецької мови (видання 3-є, перероблене) / укл. Т. В. Боднарчук. Кам'янець-Подільський : ПП Буйницький О. А., 2016. 96 с.
6. Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Затверджено вченою радою Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка 30 травня 2018 р., протокол № 5. Введено в дію наказом ректора від 30.08.2018 р. № 62-ОД.
7. Шмирко О. С. Методичні рекомендації щодо забезпечення професійного розвитку майбутніх учителів іноземної мови засобами професійного спрямування навчальних занять з фаху. м. Кам'янець-Подільський : «Каліграф», 2015. 44 с.
8. Schmyrko O. Materialien für die Berufspraxis. Кам'янець-Подільський : ТОВ «Каліграф», 2017. 82 с.

Критерії оцінювання завдань практики з німецької мови

1. **Планування і проведення уроків з німецької мови** (5 уроків – 35 балів, по 7 балів за один урок):
 - 7-6 балів – урок оцінено керівником від бази практики та/або методистом від кафедри на «відмінно», його проведено на належному рівні, план-конспект уроку оформлено згідно вимог;
 - 5-4 бали – урок оцінено керівником від бази практики та/або методистом від кафедри на «добре», під час проведення уроку здобувач допускав незначні помилки, план-конспект уроку оформлено згідно вимог;

3-1 бали – урок оцінено керівником від бази практики та/або методистом від кафедри на «задовільно», під час проведення уроку здобувач допускав суттєві помилки, план-конспект уроку оформлено недбало;

0 балів – урок не проведено.

2. *Планування і проведення позакласного заходу* (10 балів):

10-9 балів – позакласний захід ретельно сплановано, проведено на належному рівні;

8-6 бали – позакласний захід добре сплановано, під час проведення допущено незначні помилки;

5-3 бали – планування позакласного заходу не відповідає вимогам, під час проведення допущено незначні помилки;

2-1 бали – планування позакласного заходу не відповідає вимогам, під час проведення допущено суттєві помилки;

0 бал – позакласний захід не проведено.

3. *Розроблені тести / завдання з німецької мови* (10 бали):

10-9 балів – тестові завдання сформульовані чітко і грамотно; вони передбачають використання інформаційно-комунікаційних технологій;

8-6 бали – тестові завдання сформульовані не достатньо чітко; вони передбачають використання інформаційно-комунікаційних технологій;

5-3 бали – тестові завдання сформульовані не чітко та містять граматичні та/чи лексичні помилки; вони передбачають використання інформаційно-комунікаційних технологій;

2-1 бал – тестові завдання сформульовані не чітко та містять значну кількість граматичних та/чи лексичних помилок; вони не передбачають використання інформаційно-комунікаційних технологій;

0 балів – тести не розроблені.

4. *Звіт про практику* (Reflexionsbogen zum Schulpraktikum) (5 балів):

5-4 балів – звіт містить аналіз діяльності під час проходження практики, не містить лексико-граматичних помилок;

3-2 бал – звіт викладено не повно, допущені помилки мовного та змістового характеру;

1 бал – звіт викладено фрагментарно, без аналізу власної діяльності під час проходження практики, допущені помилки мовного та змістового характеру;

0 балів – звіт не оформлено.

<i>Види діяльності здобувача вищої освіти під час практики</i>	<i>Максимальна кількість балів</i>
1. Планування і проведення уроків з німецької мови	35

2. Планування і проведення позакласного заходу	10
3. Роздатковий матеріал; тести або завдання, розроблені із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій для уроків німецької мови	10
4. Оформлення звітної документації	5
<i>Загалом</i>	60

ЗМІСТ ПРАКТИКИ з польської мови

Основні напрямки практичної діяльності здобувачів ВО під час проходження Виробничої педагогічної практики з польської мови:

- 1) ознайомлення зі структурою навчального закладу, навчально-виховною роботою в ньому;
- 2) планування навчальної та виховної діяльності;
- 3) відвідування й аналіз уроків та заходів з польської мови;
- 4) проведення основної та додаткової навчальної роботи з польської мови;
- 5) відвідування, аналіз, підготовка і проведення виховних заходів.

Практиканти виконують обов'язки вчителя-предметника і класного керівника.

Педагогічна практика проходить у 3 етапи:

I етап адаптації (перші 3 дні практики)

Практикант пристосовується до вимог професійної діяльності, а саме:

- 1) бере участь у настановній конференції;
- 2) знайомиться зі специфікою діяльності навчального закладу, системою навчально-виховної роботи в ньому;
- 3) зустрічається з керівниками від бази практики, обговорює з ними завдання та систему навчально-виховної роботи в класі;
- 4) вивчає документацію (Статут навчального закладу, Правила внутрішнього розпорядку, розклад, плани навчальної та виховної роботи, журнали, інші документи);
- 5) знайомиться з матеріалами кабінетів, вивчає методичну літературу;
- 6) знайомиться з класом, обирає об'єкти вивчення, налагоджує з ними психологічний контакт;
- 7) складає календарний графік проходження практики та узгоджує його з керівниками;
- 8) складає конспекти занять і заходів, обговорює їх з керівниками.

II етап ідентифікації та самореалізації (з 4-го дня практики)

Здобувач ВО: усвідомлює зміст професійної діяльності; оцінює свій рівень професійної підготовки; усвідомлює власні професійні потреби; реалізує свої здібності до професійної діяльності в практичних діях. Виконує таку роботу.

Навчальна робота

- 1) готує і проводить уроки з польської мови;
- 2) відвідує та аналізує уроки, які проводять вчителі іноземної мови та колеги-практиканти;
- 3) відвідує та аналізує додаткові навчальні та виховні заходи, планує та проводить такі заходи самостійно;
- 4) перевіряє письмові роботи учнів, заповнює іншу поточну документацію;

- 5) проводить індивідуальну і гурткову роботу з учнями, факультативні заняття;
- 6) виготовляє дидактичні матеріали, розробляє завдання з використанням онлайн-застосунків.

Методична і науково-дослідницька робота:

- 1) вивчає методичну літературу з фаху та узагальнює передовий педагогічний досвід;
- 2) в «Щоденнику практики» фіксує результати своєї практичної діяльності;
- 3) аналізує проведений колегою-практикантом виховний захід;
- 4) збирає матеріал з теми науково дослідження (курсова робота або наукова стаття / тези доповідей);
- 5) готує звітні матеріали.

Виховна робота:

- 1) бере участь у підготовці та проведенні виховних заходів, самостійно планує та організовує виховний захід;
- 2) проводить індивідуальну виховну роботу з учнями;
- 3) проводить роботу з активом класу;

III етап підсумковий (1 тиждень після завершення практики)

Практикант:

- 1) остаточно оформлює і здає звітну документацію для перевірки й оцінювання;
- 2) звітує перед комісією із захисту практики;
- 3) бере участь у підсумковій науково-практичній конференції з питань педагогічної практики.

ПЕДАГОГІКА

- > поглиблення розуміння сутності основ компетентнісної, особистісно орієнтованої освіти, особливостей їх реалізації в педагогічному процесі закладу базової середньої освіти;
- > саморозвиток особистісних якостей студента, активізація позиції суб'єкта професійного та особистісного саморозвитку;
- > поглиблення розуміння сутності виховання в контексті інноваційної освіти, основ її реалізації через адекватну організацію навчальної діяльності учнів;
- > залучати студентів до самостійного розв'язання посильних навчально-виховних завдань.

Для реалізації поставлених завдань студент-практикант повинен виконати наступні види робіт з педагогіки:

1. Вести щоденник виробничої педагогічної практики (фіксувати та аналізувати процес і результати власної діяльності (підготовка та проведення навчальних занять, робота з документацією (вивчення особливостей ведення журналу), реалізація функцій класного керівника учнівського колективу).
2. Брати участь у консультаціях керівника практики.
3. Підготувати конспект виховного заходу, який необхідно провести в закладі середньої освіти (попередньо план-конспект узгодити з класним керівником та методистом, а також запросити на перегляд виховного заходу).
4. Здійснити комплексний самоаналіз виховного заходу за значущими параметрами.
5. Здійснити комплексний самоаналіз проведеного уроку за значущими параметрами.
6. Підготувати (при можливості провести) за згодою класного керівника одну із форм роботи з батьками: бесіда; тренінг; батьківське консультування; квест; круглий стіл; індивідуальна зустріч та ін. (до звітної документації подати підготовлені матеріали).
7. Підготувати звіт з виробничої педагогічної практики, в якому відобразити:
 - а) найбільш суттєві досягнення та проблеми щодо реалізації освітнього процесу у закладі середньої освіти, дати їм теоретичне обґрунтування;
 - б) сформулювати комплекс форм, методів, прийомів організації освітнього процесу, які студент-практикант визначив як найбільш ефективні;
 - в) відобразити результати проведеної роботи з педагогіки (виховний захід, його самоаналіз, аналіз відвіданого уроку, самоаналіз проведеного);
 - г) сформулювати загальні висновки, «уроки практики», визначити напрями особистісного та професійного саморозвитку на перспективу.

ПСИХОЛОГІЯ

Здобувачі вищої освіти, виконуючи завдання з психології, повинні розв'язати такі задачі:

- ◇ грамотно використати психодіагностичний інструментарій для збору фактичного матеріалу про рівень сформованість у учнів професійного плану, його усвідомленість, уявлення про світ професій, ступінь сформованості професійних інтересів та нахилів тощо;
- ◇ здійснити обробку та аналіз матеріалів, отриманих в результаті бесіди, опитування, спостереження тощо;
- ◇ узагальнити, осмислити отриману в ході психодіагностики інформацію та написати звіт про вивчення професійних намірів, інтересів та професійної спрямованості учнів.

Виконання завдань з психології може відбуватися в такій послідовності.

У перший тиждень практикант знайомиться з класом, налагоджує зі старшокласниками психологічний контакт.

В наступні **тижні**, продовжуючи спостерігати за поведінкою старшокласників, здобувач вищої освіти проводить психодіагностичне обстеження учнів за допомогою однієї з пропонованих методик; здійснює обробку їх результатів з метою з'ясування особливостей професійного самовизначення старшокласників.

В **останній тиждень** практики складає звіт про вивчення професійних інтересів та професійної спрямованості учнів, який містить не лише узагальнені, теоретично осмислені дані про особливості професійного самовизначення старшокласників, але й педагогічні висновки про основні напрямки профорієнтаційної роботи, напрямки профорієнтаційної роботи з учнями.

1. ЗВІТНА ДОКУМЕНТАЦІЯ ВИРОБНИЧОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Німецька мова

1. Плани-конспекти уроків (не менше 4-ьох).
2. План-конспект позакласного заходу.
3. Роздатковий матеріал, тести або завдання, розроблені із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій для уроків німецької мови.
4. Заповнені анкети, де зафіксовано та проаналізовано результати власної педагогічної діяльності під час проходження практики.

Польська мова

1. Аналіз уроку, проведеного керівником від бази практики та / або колегою-практикантом.
2. Самоаналіз проведеного уроку
3. Розгорнуті конспекти уроків з польської мови.

4. Розгорнутий план проведеного позакласного заходу з польської мови
5. Матеріали виконання індивідуального завдання

Педагогіка

1. Щоденник практики.
2. План-конспект виховного заходу.
3. Самоаналіз виховного заходу.
4. Самоаналіз проведеного уроку.
5. План-конспект форми роботи з батьками.
6. Звіт з виробничої педагогічної практики

Психологія

1. Звіт про вивчення професійних намірів, інтересів та професійної спрямованості учнів, складений за пропонованою схемою
2. Звіт про результати психологічної діагностики професійних намірів, інтересів та професійної спрямованості учнів, складений за поданою схемою.
3. Матеріали психодіагностики (бланки відповідей).
4. Розділ «Психологічна складова виробничої практики» у звіті про практику.

Рекомендації до оформлення звітної документації

Матеріали виробничої педагогічної практики в ЗНЗ (виробничої) мають бути набрані на комп'ютері. Папка зі звітними документами повинна мати титульну сторінку, що містить підписи керівників практики із зазначенням посади, наукового ступеня, вченого звання, ПІБ. звітні матеріали завантажуються у MOODLE.

Оформлення звіту здобувача вищої освіти повинне відповідати таким вимогам:

- обсяг звіту складає довільну кількість сторінок комп'ютерного набору (але не менше 3-х сторінок), бажано із фото-/та відеоматеріалами;
- текст набирається на аркушах паперу стандартного формату А4 з використанням шрифтів текстового редактора Times New Roman, кеглем 14, через 1,5 інтервали з дотриманням таких розмірів полів: верхнього і нижнього – 20 мм, лівого – 25 мм, правого – 10 мм;
- титульна сторінка оформляється за встановленою формою.

Звіт повинен містити відомості про виконання здобувачем освітнього ступеня «бакалавр» усіх розділів програми практики. Обов'язковою є наявність висновків та пропозицій практиканта на основі аналізу навчально-виховного процесу.

Розділи й окремі питання звіту мають бути чітко визначені, викладені в логічній послідовності та конкретизовані.

Звітну документацію здають провідному фахівцеві навчального відділу з організації практики на факультеті іноземної філології у триденний термін після її завершення.

Час та місце проведення підсумкової конференції (захист практики) оголошується додатково.

2. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРАКТИКИ

1. Ступінь та якість виконання завдань практики.
2. Характеристика здобувача вищої освіти від бази практики.
3. Якість оформлення звітної документації.
4. Результати захисту практики перед комісією.

Зміст критеріїв оцінювання результатів практики

На оцінку **A (90-100 балів)**, **ВІДМІННО**, заслуговує практична робота студента, який всі або більшість уроків провів на „відмінно”, систематично і на високому рівні проводив позакласні заходи, змістовно та охайно оформив усю звітну документацію, вчасно здав її керівникові, вміло проаналізував свою роботу і роботу учнів у звіті, отримав відмінну характеристику від керівника практики від бази практики, виконав елементи науково-методичного дослідження, відмінно захистив практику перед комісією.

На оцінки **B (82-89 балів)** та **C (75-81 бал)**, **ДОБРЕ**, заслуговує студент, який провів уроки переважно на „добре”, зацікавлено і старанно проводив виховну роботу з учнями, правильно, охайно оформив документацію, але отримав певні зауваження від учителя-предметника, класного керівника чи методиста щодо вибору методів і прийомів навчання або виховання, ступеня володіння матеріалом, культури мовлення тощо; не досить повно проаналізував свою роботу у звіті; отримав позитивну характеристику від керівника практики від бази практики, виконав елементи науково-методичного дослідження; добре захистив звіт перед комісією.

Оцінки **D (67-74 бали)** та **E (60-66 балів)**, **ЗАДОВІЛЬНО**, виставляються студенту, який виконав програму практики, але уроки проводив на „задовільно”, до роботи готувався не творчо, недостатньо використовував у своїй роботі відповідну методичну та педагогічну літературу, не зміг викликати в учнів інтерес до свого предмета, одержав задовільну характеристику від керівника практики від бази практики; під час практики були зауваження від керівників практики щодо вибору методів і прийомів навчання, ступеня володіння матеріалом, культури мовлення тощо; недостатньо проаналізував свою роботу у звіті; отримав задовільну характеристику від керівника практики від бази

практики; не виконав або погано виконав елементи науково-методичного дослідження; задовільно захистив звіт перед комісією.

Оцінка **FX (35-59 балів)**, **НЕЗАДОВІЛЬНО**, ставиться студенту, який не виконав програму практики з поважних причин (хвороба, сімейні обставини тощо), тому за рішенням комісії із захисту практика студентові може бути продовжена (але на термін, що вкладається у поточний семестр); або набрав за результатами діяльності менше як 60 балів з причин, що не залежали або частково залежали від нього. Рішенням комісії практика також може бути продовжена.

Оцінка **F (менше як 34 бали)**, **НЕЗАДОВІЛЬНО**, виставляється студенту, який без поважних причин не виконав програму практики; під час уроків не володів класом, припускався помилок у фактичному матеріалі, не знав методики проведення уроків; не підготував усієї належної документації; не захищав або дуже погано захищав свій звіт перед комісією.

12. ПОРЯДОК ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Оцінка за проходження Виробничої педагогічної практики є комплексною. Максимальна кількість балів за результатами Виробничої педагогічної практики – **100 балів**. Оцінювання виконання кожного завдання відбувається за визначеними критеріями, які визначені даною робочою програмою, зокрема:

Вид діяльності під час практики	Максимальна кількість балів
1. Виконання завдань з <i>німецької / польської мови</i>	60
3. Виконання завдань з <i>педагогіки</i>	15
4. Виконання завдань з <i>психології</i>	15
5. Відповідність звітної документації змісту діяльності практиканта, якість її оформлення	5
6. Захист звіту перед комісією	5
Разом:	100

Розподіл балів під час оцінювання результатів діяльності практиканта з

НІМЕЦЬКОЇ МОВИ (60 балів)

**Розподіл балів під час оцінювання результатів діяльності практиканта
60 балів**

Види діяльності здобувача вищої освіти під час практики	Бали
1. Планування і проведення уроків з німецької мови	35

2. Планування і проведення позакласного заходу	10
3. Роздатковий матеріал; тести або завдання, розроблені із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій для уроків німецької мови	10
5. Заповнені анкети, де зафіксовано та проаналізовано результати власної педагогічної діяльності під час проходження практики	5
<i>Загалом</i>	60

**Розподіл балів під час оцінювання результатів діяльності практиканта з
ПОЛЬСЬКОЇ МОВИ (60 балів)**

<i>Вид діяльності під час практики</i>	<i>Максимальна кількість балів</i>
Аналіз уроку, проведеного керівником від бази практики та / або колегою-практикантом	5
Самоаналіз проведеного уроку	5
Розгорнуті конспекти уроків з польської мови	20
Розгорнутий план проведеного позакласного заходу з польської мови	5
Виконання індивідуального завдання	5
Разом	60

Критерії оцінювання Виробничої педагогічної практики з польської мови

1. Аналіз уроку, проведеного керівником від бази практики та / або колегою-практикантом (5 балів)

- повно та всебічно висвітлено роботу керівника від бази практики та / або колеги-практиканта – 5 балів;
- неповно висвітлено роботу керівника від бази практики та / або колеги-практиканта – 3 бали;
- відсутній аналіз – 0 балів.

2. Самоаналіз проведеного уроку (5 балів)

- ґрунтовно проаналізовано свою роботу під час проведення уроку – 5 балів;
- неповно проаналізовано свою роботу під час проведення уроку – 3 бали;
- відсутній самоаналіз – 0 балів.

3. Розгорнуті конспекти уроків з польської мови (максимум 20 балів)

- передбачено реалізацію виховного, розвиваючого та освітнього потенціалу уроку – 1 бал;

- методичні прийоми відповідають цілям та етапу навчання – 1 бал;
- правильно встановлено послідовність та співвідношення вправ – 1 бал;
- правильно намічено об'єкти контролю на уроці та критерії їх оцінювання, заплановано різноманітні прийоми контролю – 1 бал;
- сформульовано чіткі установки на виконання учнями мовленнєвих дій, передбачено різноманітні мовленнєві контакти – 1 бал;
- правильно розподілено час на мовлення учнів і практиканта на уроці – 1 бал;
- викладено детально зміст уроку польською мовою, без помилок – 1 бал;
- заплановано різні форми роботи та передбачено індивідуальний підхід до учнів – 1 бал;
- заплановано використання технічних та допоміжних засобів навчання як наявних, так і самостійно виготовлених – 1 бал;
- заплановано дидактичні ігри – 1 бал.

4. Розгорнутий план проведеного позакласного заходу з польської мови (5 балів):

- 5-4 бали – позакласний захід ретельно сплановано, проведено на належному рівні;
- 3-2 бали – позакласний захід добре сплановано, під час проведення допущено незначні помилки;
- 1 бал – планування позакласного заходу не відповідає вимогам, під час проведення допущено суттєві помилки;
- 0 бал – позакласний захід не проведено.

5. Виконання індивідуального завдання (5 балів)

- актуальність теми та обґрунтованість виконання завдання - 1 бали;
- реалізація завдання - 3 бали;
- наявність фото, відео-матеріалів – 1 бал.

Розподіл балів під час оцінювання результатів діяльності здобувачів вищої освіти з ПЕДАГОГІКИ (15 балів)

№	Зміст	Бали
1.	Щоденник практики (повнота і правильність оформлення – зміст, висновки, оцінка), звіт про педагогічну складову практики	2
2.	Виховний захід (підготовка, проведення, наявність та повнота конспекту)	7
3.	Самоаналіз виховного заходу (комплексний самоаналіз проведеного виховного заходу за значущими параметрами)	2

3.	Самоаналіз проведеного уроку (комплексний самоаналіз проведеного уроку за значущими параметрами)	2
4.	План-конспект форми роботи з батьками (підготовка, проведення (при можливості), наявність та повнота конспекту)	2
	Разом:	15

Критерії оцінювання Виробничої педагогічної практики з

педагогіки

- ☐ **ступінь** виконання студентами завдань практики;
- ☐ **якість** педагогічних знань, проявлених під час практики та їх відображення у звітній документації;
- ☐ **рівень** сформованості умінь та навичок практичної роботи студентів як майбутніх фахівців.

Бали	Критерії
15	Студент у повному обсязі виконав усі завдання виробничої педагогічної практики. Виховні заходи оцінено на 10-12 балів. Отримав високу оцінку вчителя, класного керівника та методистів за виконувану роботу. Під час виконання різних видів роботи в школі проявив себе як організований, сумлінний, ініціативний, творчий. Завоював повагу серед учнів, педагогічного колективу школи, керівників практики і отримав високу оцінку керівника від бази практики. У визначений термін здав досконало оформлену документацію, яка відповідає вимогам практики.
13-14	Студент у повному обсязі виконав усі завдання виробничої педагогічної практики. Виховні заходи оцінено на 7-9 балів. Студент припускався деяких методичних помилок під час проведення виховних заходів, але зміг самостійно їх виправити або пояснити причину в процесі аналізу виховного заходу. Проявив дисциплінованість, отримав позитивну оцінку роботи від класного керівника. Вчасно оформив та здав звітну документацію, яка відповідає вимогам практики.
10-12	Завдання з педагогіки виконані в повному обсязі. Виховний захід оцінено на 4-6 балів. Студент проявив себе організованим, дисциплінованим, проте недостатньо самостійним та ініціативним. Під час залікових заходів допускалися несуттєві методичні помилки.

	Студент вчасно здав документацію, але при її оформленні допустився деяких неточностей або неповноти викладу.
0-9	За період практики студент не виконав усі завдання з педагогіки, передбачених програмою практики. Отримав негативні відгуки від педагогічного колективу школи, керівників від бази практики. Невчасно та не в повному обсязі подав матеріали практики, які містять неточності та помилки і не відповідають вимогам, щодо оформлення такого виду документації.

**Розподіл балів, що присвоюються здобувачу вищої освіти
з ПСИХОЛОГІЇ (15 балів):**

<i>Вид діяльності студента під час практики</i>	<i>Максимальна кількість балів</i>
Звіт про вивчення професійних намірів, інтересів та професійної спрямованості учнів, складений за пропонованою схемою	7
Звіт про результати діагностики професійних намірів, інтересів та професійної спрямованості учнів	5
Матеріали психодіагностики	3
Разом	15

Зміст критеріїв оцінювання результатів практики:

15 балів — всі завдання практики з психології виконано правильно та у повному обсязі, виявлено вміння здобувача вищої освіти застосовувати і творчо використовувати теоретичні та прикладні знання з психології, пов'язані з особливостями і засобами відповідної професійної діяльності. Виявлено вміння застосовувати спостереження та бесіди для вивчення професійної спрямованості учнів, психодіагностичні методики для професійних намірів, інтересів учнів, скласти звіт про здійснені психологічні дослідження, продемонстровано активність та ініціативність під час здійснення практичної діяльності. Звіт подано у встановлений термін. Він містить звіт про виконані завдання з психології, висновки та пропозиції. У щоденнику практиканта зафіксовано зміст роботи з психології впродовж усього періоду проходження практики.

14 балів — завдання з психології виконані правильно, але здобувач вищої освіти недостатньо повно і творчо вміє застосовувати й використовувати теоретичні та прикладні знання з психології, пов'язані з особливостями і засобами відповідної професійної діяльності. Виявлено вміння застосовувати спостереження та бесіди для вивчення професійної спрямованості учнів, психодіагностичні методики для професійних намірів, інтересів учнів, скласти

звіт про здійснені психологічні дослідження. Продemonстровано активність та ініціативність, але не виявлено творчого, індивідуального підходу. Звіт подано у встановлений термін. Він містить звіт про виконані завдання з психології, висновки та пропозиції. У щоденнику практиканта зафіксовано зміст роботи з психології впродовж усього періоду проходження практики.

13 балів — завдання практики з психології виконано, але неповно, в ході виконання завдань допускалися незначні помилки при обробці результатів психодіагностики професійної спрямованості, професійних інтересів та намірів учнів. Виявлено вміння застосовувати спостереження та бесіди для вивчення особливостей професійного самовизначення учнів, психодіагностичні методики для професійної спрямованості та професійних намірів та інтересів учнів, але неповно викладено звіт про здійснені психологічні дослідження. Звітна документація оформлена згідно з вимогами. У щоденнику практиканта зафіксовано зміст роботи протягом усього періоду проходження практики.

12 балів — завдання практики з психології виконано у неповному обсязі, в ході виконання завдань допускалися помилки. Звітна документація недооформлена або оформлена з помилками. Щоденник невірно оформлений.

10-11 балів — завдання з психології виконано з помилками. Усі завдання практики виконувалися, але допущені значні неточності, бракує матеріалів психодіагностики. Документація оформлена неповно, з помилками. Щоденник недооформлено.

0-9 балів — завдання практики з психології не виконані, виявлено несформованість вміння здійснювати відповідні види професійної діяльності. Звітна документація оформлена з помилками та подана невчасно.

Після закінчення терміну практики здобувачі ВО звітують про виконання програми практики. Формою звітності за практику є письмовий звіт. Письмовий звіт разом з іншими документами (щоденник, характеристика та ін.) подається на рецензування керівнику практики від кафедри. Після доопрацювання та остаточного погодження з керівником практики від кафедри звіт у друкованому вигляді подається на захист. Звітні матеріали здобувач ВО завантажує у MOODLE.

Щоденник практики — основний документ, що відображає поточну діяльність здобувача ВО, етапи виконання завдань. Щоденник є частиною звіту.

Звітні матеріали Виробничої педагогічної практики (щоденник, звіт, характеристика, відгуки тощо) зберігаються у кабінеті практики на факультеті.

Звіт з практики захищається здобувачем на комісії, призначеній факультетським керівником практики. До складу комісії входять три особи: керівники практики від кафедр Університету і, за можливості, від бази практики, а також викладачі дисциплін фахової підготовки. Комісія оцінює результати практики здобувачів за у терміни, встановлені відповідним наказом про

проведення практики здобувачів на базах практики в останні дні її проходження або в Університеті впродовж двох тижнів навчальних занять після завершення практики. Підведення підсумків практики відбувається відповідно до вимог, передбачених робочою програмою практики. Місце, час і форма приймання заліку з практики визначається деканатом факультету і доводиться до відома здобувачів та керівників практик.

У здобувачів заочної форми навчання комісія може приймати залік з практики в період сесії, яка проходить після практики. Конкретна дата складання заліків з практики визначається в наказі ректора про направлення на практику.

Загальна оцінка за практику вноситься у відомість обліку успішності здобувача, в залікову книжку/індивідуальний навчальний план здобувача за підписом голови комісії та враховується стипендіальною комісією при визначенні розміру стипендії разом з його оцінками за результатами підсумкового семестрового контролю.

Здобувачеві вищої освіти, який не виконав програму практики з поважних причин, підтверджених документально, може бути надане право на проходження практики в інший термін за визначених умов.

1. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Німецька мова

1. Модельні навчальні програми
<https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/modelni-navchalni-programi-dlya-5-9-klasiv-novoyi-ukrayinskoyi-shkoli-zaprovadzhuyutsya-po-etapno-z-2022-roku>
2. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика : підручник / Бігич О.Б., Бориско Н.Ф., Борецька Г.Е. та ін. / за заг. ред. С.Ю. Ніколаєвої. К. : Ленвіт, 2013. 590 с.
3. Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (нова редакція) (затверджене вченою радою ун-ту 31.08.2021 р., протокол № 111-ОД).
4. Крецька Ю. А. Методичні рекомендації щодо організації процесу адаптації майбутніх учителів іноземної мови до професійної діяльності засобами діяльності профілюючих кафедр. Кам'янець-Подільський : ПП Буйницький О.А., 2014. 76 с.
5. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах у структурно-логічних схемах і таблицях : навчальний посібник / укл. С. Ю. Ніколаєва, С. В. Гапонова та ін. К.: Ленвіт, 2004. 208 с.
6. Методика формування міжкультурної іншомовної комунікативної компетенції : Курс лекцій: [навч.-метод. посібник для студ. мовних спец.

осв.-кваліф. рівня «магістр»] / О. Б. Бігич, Н. Ф. Бориско, Г. Е. Борецька та ін. / за ред. С. Ю. Ніколаєвої. К.: Ленвіт, 2011. 334 с.

7. Педагогічна практика в системі професійної підготовки вчителя німецької мови (видання 3-є, перероблене) / укл. Т. В. Боднарчук. Кам'янець-Подільський : ПП Буйницький О. А., 2016. 96 с.

8. Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Затверджено вченою радою Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка 30 травня 2018 р., протокол № 5. Введено в дію наказом ректора від 30.08.2018 р. № 62-ОД.

9. Шмирко О. С. Методичні рекомендації щодо забезпечення професійного розвитку майбутніх учителів іноземної мови засобами професійного спрямування навчальних занять з фаху. м. Кам'янець-Подільський : «Каліграф», 2015. 44 с.

10. Schmyrko O. Materialien für die Berufspraxis. Кам'янець-Подільський : ТОВ «Каліграф», 2017. 82 с.

Польська мова

1. Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (нова редакція) (затверджене вченою радою ун-ту 31.08.2021 р., протокол № 111-ОД).

2. Педагогічна практика здобувачів вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта (Мова і література (польська): навчально-методичний посібник [Електронний ресурс] / укладачі Т. П. Білоусова, Н. О. Стахнюк; за заг. ред. Т.П. Білоусової. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2022. 1 електрон. опт. диск (CD-ROM);

3. Inne optyki. Nowe programy, nowe metody, nowe technologie w nauczaniu kultury polskiej i języka polskiego jako obcego. Red. Cudak R., Tambor J. Katowice : wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, 2001. 506 s.

4. Dąbrowska A., Dobesz U., Pasieka M. Co warto wiedzieć. Poradnik metodyczny dla nauczycieli języka polskiego jako obcego na Wschodzie. Warszawa : Ośrodek rozwoju edukacji, 2010. 236 s.

5. Miodunka W. Nowa generacja w glottodydaktyce polonistycznej. Kraków : UNIVERSITAS, 2009. 228 s.

6. Seretny A., Lipińska E. ABC metodyki nauczania języka polskiego jako obcego. Kraków : UNIVERSITAS, 2005. 329 s.

7. Seretny., Lipińska E. Z zagadnień dydaktyki języka polskiego jako obcego. Kraków : UNIVERSITAS, 2006. 340 s.

Педагогіка

1. Бодненко Д.М. Моніторинг навчальної діяльності : навчальний посібник. Київ : Київський університет імені Бориса Грінченка, 2014. 276 с.

2. Бути вчителем: навчально-методичний посібник з курсу «Вступ до спеціальності» / Укладач О.В. Грушко. Вінниця : ТД «Єдельвейс», 2007. 296 с.
3. Волкова Н.П. Педагогіка: навч. посібник. 3-тє вид. стер. Київ : Видавничий центр «Академія», 2009. 616 с.
4. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології : навч. посіб. [2-є видання, доповнене]. Київ : «Академвидав», 2012. 352 с.
5. Ковальчук Л.О. Основи педагогічної майстерності : навч. посібник. Львів : Центр ЛНУ імені Івана Франка, 2007. 608 с.
6. Ковальчук О.М. Формування педагогічної техніки засобами театральної педагогіки. Навчально-методичний посібник. Ніжин : Редакційно-видавничий відділ НДПУ, 2001. 126 с.
7. Курсінка, М.Ш. Виховання надзвичайної дитини : poradnik для батьків надто активних, емоційних, вразливих, чутливих і наполегливих дітей / пер. з англ. О. Синиця. 3-тє вид. Київ : Наш формат, 2018. 432 с.
8. Кучерявець В.Г. Основи педагогічної майстерності : Практикум. Ніжин : Редакційно-видавничий відділ НДПУ ім. М. Гоголя, 2002. 55 с.
9. Основи педагогічної майстерності : навчально-методичний посібник / за заг. ред. Е.І. Федорчук. Кам'янець-Подільський : видавець Зволейко Д.Г. 2008. 272 с.
10. Основи педагогічного оцінювання : навч.-метод. посіб. Ніжин : Лисенко М.М., 2012. 102 с.

Інформаційні ресурси

1. Нова українська школа. URL: <http://nus.org.ua/>.
2. Міністерство освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/ua>.
3. Концепція національно-патріотичного виховання дітей та молоді. Затверджена наказом Міністерства освіти і науки України № 641 від 16.06.2015. URL: <http://osvita.ua/legislation/other/5397/>.
4. Концептуальні засади розвитку педагогічної освіти України та її інтеграції в європейський освітній простір. URL: <http://www.mon.gov.ua/main.php?query=laws/education/prof-tech/6/0001>
5. Концепція «Нова українська школа». Затверджена наказом Міністерства освіти і науки України № 988-р від 14 грудня 2016 р. URL: <https://osvita.ua/doc/files/news/520/52062/new-school.pdf>
6. Методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти в умовах дистанційного навчання / авторський колектив; за ред. Є. М. Бачинської, О. В. Матушевської. Біла Церква : КНЗ КОР «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів». 2020. 109 с. URL: <https://www.kristti.com.ua/metodychni-rekomendatsiyi-shhodo-organizatsiyi-osvitnogo-protsesu-v-zakladah-zagalnoyi-serednoyi-osvity-v-umovahdystantsijnogo-navchannya/>

7. Національна доктрина розвитку освіти в Україні. URL: <http://osvita.in.ua/index.php?option>.

Психологія

1. М'яленко В. В. Психологія професійної самореалізації молоді : монографія. Київ : Міленіум, 2016. 104 с.
2. Коропецька О. М. Психологічні основи професійної орієнтації та самореалізації особистості. Навчальний посібник. Київ : КНТ, 2016. 438 с.
3. Щербакова І.М., Стадник І.А. Психодіагностика професійного самовизначення особистості: навч.-метод. Побіник. Суми: Вид-во СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2012. 324 с.
4. Синявський В.В. Психологічні основи профорієнтаційної професіографії : навчально-методичний посібник. Київ: ІПК ДСЗУ, 2010. 96 с.
5. Мерзлякова О., Євдокимова Г. Методики професійного самовизначення. Київ: Шкільний світ, 2014. 120 с.
6. Мазяр О.В., Кириченко В.В. Психологія праці : модульний курс : навчальний посібник. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2014. 190 с.

12. ДОДАТКИ

ЗВІТ ПРО ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

Після закінчення терміну практики здобувачі ВО звітують про виконання її програми. У звіті практикант аналізує виконану роботу та висловлює пропозиції щодо удосконалення підготовки, організації та проведення практики.

Звіт складається з таких частин: *Титульний аркуш*, Навчальна робота, Методична робота, Науково-дослідницька робота, *Висновки*.

Титульний аркуш звіту

Кам'янець-Подільський національний університет
імені Івана Огієнка
Факультет іноземної філології

ЗВІТ
ПРО ВИРОБНИЧУ ПЕДАГОГІЧНУ ПРАКТИКУ

здобувача вищої освіти _____ форми навчання _____
галузі знань _____
спеціальності _____
шифр і назва _____

прізвище, ім'я та по батькові
Місце проходження педпрактики: _____
Термін проходження педпрактики: _____
Керівник практики з _____ мови _____
ініціали та прізвище оцінка
Керівник практики з психології _____
ініціали та прізвище оцінка
Керівник практики з педагогіки _____
ініціали та прізвище оцінка

Кам'янець-Подільський
20 ____ р.

Основні пункти звіту:

I. Навчальна робота

1. Коротка характеристика навчального закладу.
2. Характеристика класу, де проводилася практика: склад, успішність.
3. Кількість відвіданих занять із фахових предметів, їх роль у підготовці до власної навчальної роботи.
4. Планування фрагментів уроків: труднощі, які виникали при плануванні; як їх подолали; засоби, які використовувалися.
5. Індивідуальна робота з учнями, які не встигають з навчальних предметів; шляхи подолання труднощів.
6. Зміст додаткових заходів з іноземних мов та зарубіжної літератури: кількість, тематика, форма проведення, ефективність.
7. Допомога вчителю у перевірці письмових робіт учнів, створенні дидактичних матеріалів, оформленні кабінету.
8. Загальні висновки про оволодіння уміннями і навичками організації навчальної роботи.

II. Методична робота

1. Ознайомлення з основними документами, які регламентують роботу закладу (статут, правила внутрішнього розпорядку, плани роботи школи і вчителів, розклад занять і основні принципи його побудови; класні журнали тощо).
2. Бесіди з представниками адміністрації навчального закладу, класним керівником, учителями-предметниками (вказати теми).
3. Участь у роботі методичних секцій, семінарів (якщо брали участь).
4. Опрацювання методичної літератури.
5. Знайомство з обладнанням фахових кабінетів.

ІІІ. Науково-дослідницька робота

1. Організація, методика проведення і результати дослідницької роботи з фаху (якщо така проводилась): тема дослідження, що зроблено з теми, як будуть використані результати.
2. Узагальнення передового педагогічного досвіду в даному навчальному закладі.

Висновки

1. Які знання, уміння та навички здобуті упродовж практики.
2. Позитивне в організації та проведенні практики.
3. Недоліки, виявленні під час практики.
4. Пропозиції щодо удосконалення підготовки, організації та проведення практики.

Дата

Підпис здобувача вищої освіти

ПЕДАГОГІКА
Схема позакласного виховного заходу

ЗРАЗОК ТИТУЛЬНОЇ СТОРІНКИ

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

«Затверджую»
Викладач кафедри педагогіки та
управління навчальним закладом
_____ (підпис)
« ____ » _____ 202_ р.

Конспект виховного заходу

на тему: _____

студента _____ групи _____ курсу
_____ факультету

_____ (П.І.Б.)
для проведення в _____ класі
_____ школи
« ____ » _____ 202_ р.

Друга сторінка:

Мета заходу (виховна, пізнавальна, розвиваюча)

Форма проведення (класна година, диспут, колективна творча справа,
екскурсія тощо)

Місце проведення заходу і його тривалість

Обладнання і наочність

Використана література, методичні розробки тощо

Зміст виховного заходу

I. Вступна частина: вступне слово вчителя, організація заходу, актуалізація теми заходу тощо.

II. Основна частина: викладення інформаційного матеріалу, запитання для обговорення, зміст завдань для групового чи колективного виконання, конкурсні завдання.

III. Заклучна частина: підведення підсумків, рекомендації і пропозиції учням.

Орієнтовна схема самоаналізу виховного заходу

1. Тема виховного заходу, актуальність її для школярів даного класу.
2. Мета виховного заходу (виховна, пізнавальна, розвиваюча).

3. Форма проведення виховного заходу (класна година, бесіда, диспут, колективна творча справа, екскурсія, вечір тощо), педагогічна доцільність вибору форми для реалізації поставленої мети.

4. Готовність до проведення виховного заходу: попереднє ознайомлення учнів з темою і метою виховного заходу, участь школярів у підготовчій роботі, підбір літератури, наочності, обладнання, технічних засобів, оформлення приміщення.

5. Вступна частина заходу: мотивація спільної діяльності вчителя і учнів у ході виховного заходу, способи активізації учнів на початку роботи.

6. Характеристика змісту використаного матеріалу: актуальність матеріалу, спрямованість його на забезпечення мети, відповідність віковим особливостям, рівню розвитку учнів, запитам і інтересам даного колективу, повнота і послідовність викладу, емоційність, доступність матеріалу; роз'яснення нових термінів і понять; правильність і обґрунтованість висновків, рекомендації учням щодо самовиховання.

7. Характеристика методів і прийомів роботи: які конкретно методи та прийоми виховання і педагогічної взаємодії застосовані. Їх педагогічна доцільність і спрямованість на реалізацію мети, різноманітність.

8. Педагогічна майстерність: уміння володіти собою, ставлення до учнів, стиль педагогічного спілкування, організаторські уміння, педагогічний такт, культура мовлення.

9. Заключна частина заходу: проведення колективного аналізу, активність учнів у висуненні пропозицій, загальні висновки, програма дальших дій.

10. Загальні висновки: досягнення мети, вплив заходу на розвиток свідомості, почуттів і волі, прищеплення моральних якостей, створення умов для формування культури, світогляду; що не вдалося зробити, чого досягти. Пропозиції щодо подальшого поліпшення виховної роботи з учнями.

Схема самоаналізу уроку

1. Мета і завдання уроку (освітні, виховні, розвивальні), їх взаємозв'язок та шляхи реалізації.

2. Готовність до уроку: облаштування класної кімнати, наочні посібники, технічні засоби навчання, санітарно-гігієнічні умови та ін.

3. Тип уроку, його місце в системі занять із предмета. Організаційна структура уроку: чіткість і послідовність етапів, відповідність їх характеру пізнавальної діяльності учнів.

4. Зміст уроку: науковість, виховне та розвивальне значення навчального матеріалу; правильність добору навчального матеріалу за обсягом, змістом і доступністю для учнів; співвідношення емпіричного, теоретичного і практичного навчального матеріалу; групування, класифікація навчального матеріалу навколо ключових понять; спрямованість навчального матеріалу на зв'язок з життям.

5. Методичне забезпечення уроку:

- використання та особливості поєднання форм навчання, обґрунтованість їх вибору,
- відповідність принципам навчання;
- темп уроку;
- методика проведення різних етапів уроку: постановка пізнавальних завдань перед учнями; методика перевірки домашніх завдань; методика викладання нових знань; методика закріплення навчального матеріалу; методика перевірки та оцінювання;
- використання прийомів активізації пізнавальної діяльності учнів;
- організація репродуктивної та творчої діяльності учнів, їх співвідношення;
- застосування на уроці проблемного та елементів програмованого навчання;
- врахування індивідуальних особливостей та інтересів учнів, рівня їх підготовленості, здійснення індивідуалізації навчання та диференційованого підходу до учнів;
- організація різних видів самостійної роботи учнів, їх місце на уроці;
- домашнє завдання, його обсяг і вчасність подання;
- використання на уроці виховних можливостей навчального матеріалу, формування наукового світогляду, моральних, трудових, естетичних та інших якостей особистості, культури навчальної праці;
- виявлення та реалізація на уроці внутріпредметних та міжпредметних зв'язків у навчальному матеріалі, обґрунтування їх педагогічної доцільності.

6. Характер діяльності вчителя:

- а) рівень наукової підготовки і готовності до уроку; знання теорії навчання і виховання, методики викладання предмета, психології та гігієни, вміння застосовувати ці знання у процесі навчання;
- б) діяльність вчителя як консультанта та координатора навчання;
- в) взаємостосунки з класом та окремими учнями;
- г) володіння педагогічною технікою (зовнішність; вміння володіти своїм тілом - ходити, сидіти, стояти; жести, міміка; культура педагогічного спілкування; культура педагогічного мовлення; темп роботи);
- д) педагогічний такт, стиль.

7. Характер діяльності учнів: а) активність, самостійність, інтерес до занять учнів різного рівня підготовленості, зосередженість і стійкість їх уваги на різних етапах уроку; б) навчально-пізнавальна діяльність, організованість, акуратність; участь у роботі на уроці окремих учнів і всього колективу; в) ставлення учнів до вчителя і один до одного (доброзичливість, взаємодопомога, партнерство).

8. Загальні підсумки уроку: а) виконання плану уроку; б) досягнення освітньої, розвивальної і виховної мети; в) загальна оцінка, результати, ефективність і якість; г) висновки та пропозиції щодо подальшого вдосконалення роботи, закріплення успіхів, подолання помилок.

ПСИХОЛОГІЯ

ОРІЄНТОВНА СХЕМА ЗВІТУ ПРО ВИВЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНИХ НАМІРІВ, ІНТЕРЕСІВ ТА ПРОФЕСІЙНОЇ СПРЯМОВАНOSTІ УЧНІВ

1. *Загальні відомості про учнівську групу* (школа, клас, кількість учнів, статевий та віковий склад, спеціалізація, якщо така існує, тривалість існування групи).

2. *Інформованість учнів про світ професій* (вказати, про які професії учням відома лише загальна інформація, які професії невідомі учням, наскільки вони обізнані з професіями батьків, наскільки глибоко ознайомлені з особливостями професії, яку вибрали тощо).

3. *Наявність професійного плану* (чи обрана професія, навчальний заклад, місце майбутньої роботи, рівень кваліфікації, яка є бажано після здобуття професії, професійні цілі та уявлення про можливий кар'єрний ріст).

4. *Чинники, які вплинули на вибір професії* (вказати ієрархію чинників, які вплинули на вибір професії, усвідомлення учнями впливу окремих факторів тощо).

5. *Інтереси та нахили учнів*. Професійні інтереси та нахили. Вплив вибору професії на навчання та поведінку учнів.

6. *Особливості поведінки учнів, пов'язані з вибором професії та професіоналізацією* (що роблять учні для отримання інформації про професії, обрану професію, реалізацію професійного плану тощо).

Висновок:

– специфіка професійних інтересів учнів класу, завершеність побудови ними професійного плану;

– визначити основні труднощі вибору професії та чинники, які найбільше впливають на вибір професії в учнів класу;

– рівень профорієнтаційної роботи в учнівській групі, її ефективність;

– заходи з оптимізації вибору професії та побудови професійного плану, які бажано реалізувати.

Дата складання звіту

Практикант (Підпис)

ПЕРЕЛІК ПСИХОДІАГНОСТИЧНИХ МЕТОДИК ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНИХ НАМІРІВ, ІНТЕРЕСІВ ТА ПРОФЕСІЙНОЇ СПРЯМОВАНOSTІ УЧНІВ

Діагностика типу особистості за методикою Холланда
Диференційно-діагностичний опитувальник Е. А. Клімова (ДДО)
Анкети опитанта
Методика «Карта інтересів» (А.Е.Голомшток)
Методика багатовимірної аналізу досягнень учня з метою профілювання та
профорієнтації (за І.П.Волковим у модифікації В.Ф.Моргуна)
Опитувальник професійних схильностей Л. Йовайши. (модифікація
Г.В. Резапкіної).

Орієнтовна схема звіту про психодіагностику професійних намірів, інтересів та професійної спрямованості учнів

Дата проведення психодіагностики _____
Прізвище здобувача вищої освіти, який проводив психодіагностику

Школа та клас, який брав участь у психодіагностиці _____

Ставлення учнів до психодіагностики.

Назва психодіагностичної методики, яка використовувалася для вивчення
професійних намірів інтересів учнів.

Обробка результатів психодіагностики

Інтерпретація результатів психодіагностики

Рекомендації з використання результатів психодіагностики.

Дата складання звіту

Підпис